

Eindverslag der Commissie van Rapporteurs over de wetsontwerpen n°s. 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158 en 159.

September 1871, *W. v. h. R.* n°. 3396 en van de rechtbank te Almelo 19 April 1899, *W. v. h. R.* n°. 7339. Art. 5 had dus moeten luiden: „Les dispositions de la loi nationale en matière de publications prescrites sous peine de nullité.”

De Minister heeft wel in de Memorie van Beantwoording van het Voorloopig Verslag der Commissie van Rapporteurs uit de Tweede Kamer (bladz. 3) op dergelijke opmerking geantwoord, dat het huwelijk in het geval van art. 5 derde lid bedoeld niet nietig zal zijn, indien de wet van dat land, welke voorschriften niet zijn in acht genomen, zoodanige nietigheid niet voorschrijft; maar dit behoorde dan ook uitdrukkelijk in genoemd art. 5 te worden gezegd.

Men vroeg, of thans bij het ontbreken van die bepaling onze Nederlandsche onderdanen niet in groote moeilijkheden zullen kunnen geraken. Mocht het antwoord van den Minister op deze vraag niet afdoende en bevestigend luiden, dan nam het lid, dat deze vraag stelde, zich voor zijne goedkeurende stem aan deze wetsvoordracht te onthouden.

Door andere leden werd betoogd, dat het bezwaar niet bestond, omdat in geen geval de Nederlander door de bepaling van het tractaat in eene ongunstige positie kwam. Het tegendeel was waar. Indien er toch een land mocht zijn, dat met nietigheid bedreigt het huwelijk, zonder huwelijksafkondiging in het land waartoe de vreemdeling behoort gesloten, dan zou dit *zonder* tractaat niet weggenomen worden. Nu daarentegen zal overal elders het beginsel gelden, dat in Nederland geldt, te weten *geene* nietigheid (Art. 154 B. W.) wegens verzuim der huwelijksafkondiging.

Onder de uitdrukking „la loi” behoort natuurlijk niet één artikel, maar de geheele wet te worden begrepen, dus niet alleen art. 107, maar ook art. 154 B. W.

Nog werd gevraagd of „huwelijksafkondiging” alleen betrekking heeft op de handeling van den ambtenaar of wel omvat de aangifte met de daarop gevolgde afkondiging.

Aldus vastgesteld den 17den Juli 1903.

BULTMAN.
MICHIELS VAN KESSENICH.
RAHUSEN.
SCHOLTEN.
VAN DEN BIESEN.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS
over de ontwerpen van wet tot verhooging en wijziging
van de hoofdstukken V, II, VII B, III, IV, VI, VIII,
IX en X der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1903.

(152, 153, 154, 155, 156, 157, 158 en 159).

Het onderzoek dezer wetsontwerpen in de afdeelingen gaf aanleiding tot de volgende opmerkingen.

Terwijl verschillende leden zich met de voorgenomen verbetering van de positie der mindere ambtenaren en bedienden bij de Departementen van Algemeen Bestuur konden vereenigen, meenden eenigen hunner naar aanleiding van het gesprokene door den Minister van Binnenlandsche Zaken in de vergadering van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van 2 Juli ll. (*Handelingen*, bladz. 1390) te mogen betwijfelen, of de opvatting door dezen Minister blijkens zijne woorden gehuldigd ten aanzien van de pensionneering van ambtenaren wel de juiste is. De Minister toch heeft medegedeeld, hoe hij aan een ambtenaar, die naar zijne meening voor pensionneering in aanmerking kwam, doch die nog sterk en gezond was en nog alles kon doen, antwoordde,

„dat hij toch ook eens voor anderen plaats moest maken”. Dit standpunt nu achtten de leden hier aan het woord verkeerd. Wanneer een ambtenaar zijn plichten naar behooren waarneemt, moet hij niet ten behoeve van de promotie van anderen op pensioen gesteld worden, terwijl omgekeerd ook de promotie van die anderen niet afhankelijk gesteld moet worden van het toevallig openvallen van plaatsen of het vrijkomen van gelden.

Sommige leden waren met deze voorstellen niet ingenomen. Zij achtten de uitgaven welke hieruit zullen voortvloeien vrij belangrijk, en waren van oordeel, dat, waar algemeen op spaarzaamheid in de huishouding van den Staat wordt aangedrongen, die spaarzaamheid ook in kleine zaken moet worden betracht.

Enkele andere leden zouden tegen de voorgestelde verbetering van traktementen der lagere ambtenaren geen bezwaar hebben, indien daardoor ook waarborgen werden verkregen voor het gehalte der ambtenaren. Naar hunne meening toch is als een groot bezwaar te beschouwen, dat maar al te veel ambtenaren, die zich behoorlijk gedragen en ijver betoonen, tot hogere rangen worden bevorderd, ook al zijn zij daarvoor niet ten volle geschikt. Liever moest men zoo noodig het maximum traktement der klerken of der adjunct-commiezen verhoogen, maar dan ook hen slechts bij uitzondering bevorderen tot hooger rang en de ambtenaren voor de hogere rangen recruteeren uit meer ontwikkelde en daardoor voor het hun op te dragen werk beter geschikte personen.

Aldus vastgesteld 14 Juli 1903.

VAN VELZEN.
HOVY.
VAN ALPHEN.
'T HOOFT.
HAVELAAR.

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET EINDVERSLAG
betreffende de wetsontwerpen tot verhooging en wijziging
van de hoofdstukken V, II, VII B, III, IV, VI, VIII,
IX en X der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1903.
(152, 153, 154, 155, 156, 157, 158 en 159).

In het Eindverslag wordt naar aanleiding van eene door den Minister van Binnenlandsche Zaken in de vergadering der Tweede Kamer van 2 Juli ll. gebezigde uitdrukking, de opmerking gemaakt dat het een verkeerd stelsel van pensionneering zou zijn, wilde men personen die nog naar behooren hun plicht konden vervullen, pensionneeren, opdat ze voor anderen plaats konden maken. Men oordeelde dat wie nog valide is, niet ten behoeve van anderer promotie moet worden op zij gezet, en ook omgekeerd anderer promotie niet mocht afhangen van het toevallig openvallen van plaatsen of het vrijvallen van gelden. Het zij geoorloofd hier- tegenover te stellen, dat de Minister van Binnenlandsche Zaken in dat deel van zijne rede van 2 Juli, waarop gedoeld wordt, allermint een stelsel van pensionneering poogde te ontwikkelen, maar slechts tegen eene bewering van het Kamerlid HELSDINGEN, als argumentum ad hominem, de herinnering overstelde aan een voorgekomen feit: dat hij, voor zooveel hem aanging, bij dit feit, niet een nieuw stelsel invoerde, maar sprak en handelde binnen het kader van wat hij als usantie op het Departement vond, alleen met dit onderscheid, dat hij den betrokken beambte zocht te bewegen om goedwillig te doen, wat hem anders pleegde opgelegd te worden. Bij dit laatste wees hij o. a. op de wenschelijkheid om voor derden plaats te maken, ten einde te ontwaren in hoeverre deze objectieve beweegreden ook subjectief ingang vond. Voor het overige bleek uit zijne rede wel, dat bedoelde beambte zichzelf nog voor geheel geschikt hield, maar geenszins dat hij, Minister, in dit oordeel deelde; en hierin nu

Nota naar aanleiding van het Eindverslag betreffende de wetsontwerpen nos. 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158 en 159.

juist schuilt de moeilijkheid, geheel dezelfde moeilijkheid als eertijds ten aanzien van de pensionneering van de hoogleraren is ondervonden, en die er toe geleid heeft om voor de Universiteiten een leeftijdsgrens, en wel van 70 jaar, vast te stellen. Het denkbeeld, dat zulk een leeftijdsgrens ook hier ten slotte zal zijn aan te nemen, kan daarom niet voetstoots worden losgelaten. Ook wat wordt aangemerkt, dat niemands promotie afhankelijk mag worden gesteld van het toevallig openvallen van plaatsen, gaat niet geheel op. De promotie bij voorbeeld tot de betrekking van concierge *moet* wel wachten op het uitvallen van den titularis, eenvoudig wijl er slechts één conciergeplaats aan een Departement is. Alleen dit wordt gaarne beaamd, dat de klimming in salaris niet van het vrijvallen van gelden door anderer uittreding behoort af te hangen. Doch juist ter gedeeltelijke wegneming van dit euvel strekt de voordracht.

Dat ter wille van een zuinig Staatsbeleid spaarzaamheid ook in kleine zaken moet worden betracht, vindt geen oogenblik tegenspraak, hier echter moet een verkeerde spaarzaamheid worden te keer gegaan niet in kleine zaken, maar ten nadeele van kleine luyden.

Dat de zucht eindelijk om Departementale ambtenaren, met vele dienstjaren, die zich naar eisch kweten, tot hooger salaris te doen opklimmen, er niet toe leiden mag om hen te promoveren tot een rang, die boven hun kracht gaat, wordt grif toegestemd. Daar echter deze voordracht uitsluitend hen geldt die beneden den rang van adjunct-commies staan, schijnt het raadzaam de nadere overweging van deze bedenking uit te

stellen tot tijd en wijle de salaris- en rangregeling der ambtenaren boven den rang van Iste-klerk opnieuw aan de orde komt.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

De Minister van Financiën,
HARTE VAN TECKLENBURG.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
R. MELVIL VAN LYNDEN.

De Minister van Justitie,
J. A. LOEFF.

De Minister van Marine,
ELLIS.

De Minister van Staat,
Minister van Oorlog,
J. W. BERGANSIUS.

De Minister van Waterstaat,
Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

De Minister van Koloniën,
IDENBURG.